

BİR ŞEHNAZ OYUNU

(Turgut Özalp'ın)

İSTANBUL - 1914

Birinci Perde

MÜZİK I : UVERTÜR

Perde
Önü :

ANLATICI - Efendim, bendeniz Baron Refik. Operet sanatçısıydım. Bu oyunda, maalesef, "takdimci" ye çıkıyorum. Çok bedbahtım ama ne yapayım ? Ah nerede o eski operetler, tuvaletler, iskarpinler, balerinler, o keten helvalar, o ince havalar nerede ? Müzikal icad oldu bizim işler bozuldu. Bu manasız, münasebetsiz müzikali allayıp pullayıp takdim etmek zorundayım. Lütfen halimi anlayın, bir hatam olursa bağışlayın. Başlıyorum. (Oyun boyunca Baron Refik ile "takdimciyi" içiçe oynayacaktır.) Güzel hanımlar, zarif beyler! Hoşgeldiniz!. Herkes yerini alsın, başlıyor gösterimiz. İki perde, tekmili birden. Saz, caz, bando, mızıka, raks, dans, pantomima. Yaşasın Müdüriyet. Bir de cabadan ön oyun ! Bugün herşey bolkepçe... ne hikmetse. Sözün özü, güzel hanımlar, zarif beyler, sürmeli, gamzeli, işveli, cilveli bir oyun. İnanmazsanız, buyrun !

Yıl bin dokuz yüz on dört
"Temmuzun on sekizii"
Kameralarımızı geçmişe çeviriyoruz
"Başlıyor yeni diziii"..

Birinci bölüm :
Bir yanda İngiltere, Fransa, Rusya
Öte yanda Almanya, Avusturya
Paylaşmak için dünyayı
Fırsat kolluyorlar,
Sinirler gergin
Parmaklar tetikte
Kıyamet koptu kopacak
Savaşa beş var !

İstanbul'daysa
"Boğazın sularınaaa
"Düşer mehtabın iziii"...

Şimdi Galata'ya, İt Hurşit'in çalgılı
çengili meyhanesine gidiyoruz. İstanbul'da şenlik şadımanlık nasıl
olur göreceğiz. Billur gibi sesler dinleyeceğiz. İşte !

(Perde açılır.)

İt Hurşit'in
Meyhanesi

(Salaş bir şano, bir kaç kırık dökük iskemle ve masa. Şişman, bed
sesli bir kadın kanto söylemekte, İt Hurşit ile iki adamı dinlemektedir.)

KADIN - A benim fıkırdak yarım
.....
.....
.....

İT HURŞİT - (Dayanamaz, gürlür.) Yeter!. (Kadın devam eder.) Yeter ulaaaaan!.
Kanto mu söylüyor bu kadın, doğum mu yapıyor ? "Bir dinle, kuş gibi
şakıyor" diyen kabakulak hanginizdi ? Bu sığircığın kuşlukla ne ilgisi
var, kuşpalazına yakalanmış gibi ötmekten başka ? Peruzlar, Amel-
yalar, Safinazlar yeri göğü inletirken, benim dalımda bu devekuşu mu
cıyaklayacak ? Batarım ulan. Haydi basın kuşbeyinliler ! (Adamlar
kaçarlar.) Sen de topla kuyruğunu, tavuskuşu !

KADIN - Teessür edorum.

İT HURŞİT - Ayyyyyyyyyyt ! (Kadın da kaçar.) Bana teessüf edeni, kuşbaşı doğra-
rım ulan. Ayyyyyyyyyyt. (Arkalarından koşar.)

- Z. AMİRİ - Doğrudur, aferin. Sağ mıdır ?
- MÜŞTAK - Üç sene önce vefat eylemişti efendim.
- Z. AMİRİ - Bu dahi doğrudur, aferin. Anan ?
- MÜŞTAK - Hayattadır efendim.
- Z. AMİRİ - Adı ?
- MÜŞTAK - Muallâ.
- Z. AMİRİ - Aferin ve oh ne âlâ. Tahsilin ?
- MÜŞTAK - Geçim zoruyla Mekteb-i Mülkiyeyi terk etmiş olup emri âlinizde çalışmaktayım efendim.
- Z. AMİRİ - Billahilkerim bu dahi doğrudur. Bin aferin sana Müştak efendi ! İmdi beni cankulağı ile dinleyeceksin.
- MÜŞTAK - Başüstüne efendim.
- Z. AMİRİ - Yaptırttığım tahkikata göre de makbul ve mazbut ve de mahcub bir delikanlı olduğun tebeyyün etmiştir. Hasıl-ı kelim seni ciğerimin başı kızımınla evlendirmeğe karar verdim vesselam.
- MÜŞTAK - Sağolunuz efendim.
- Z. AMİRİ - Herşey yoluyla yordamıyla olmalı. Şu halde gelecek Cum'a Mualla hanım kızımı istemeğe gelsin.
- MÜŞTAK - Başüstüne efendim.
- Z. AMİRİ - Bak Müştak efendi.
- MÜŞTAK - Bakıyorum efendim.
- Z. AMİRİ - Galata Zaptiye Amiri Recep efendinin damadıym diye sakkın şımarıp da bir yaramazlığa bulaşmayasın ha !
- MÜŞTAK - Ne haddime efendim.
- Z. AMİRİ - Yoksa kalın bağırsağını boynuna dolarım. Bunu böylece bilesin.
- MÜŞTAK - Anladım efendim.
- Z. AMİRİ - Öyleyse öp babanın elini. (Müştak el öper.) Berhüdar ol Müştak efendi. Çıkalım. (Çıkarlar)

ANLATICI - *(Girer.)* Böyle alaturka bir tuluatçıyla birlikte oynamaktan ne kadar üzgünüm, anlatamam. Aman aman neyse. Müdüriyetin verdiği bilgiye göre, şimdi şık ve kibar bir dans sahnesi geliyor. Hayret.

Galata'da
Bir Maydan

MÜZİK 2 : DANS VE ŞARKI

"Tangolar"

(Müzik patlar. Sahne, 1914 modası, yandan yırtmaçlı, rengarenk tango çarşaflı yosmalarla dolar. Dans: Anlatıcı, ürküntü içinde yana kaçar. Müziğin soluk aldığı bir anda bağıırır.)

ANLATICI - Heyyyyyyyy ? Ne oluyor ? Bu ne ? Siz kimsiniz ?

SUMRU - "Benim adım Sumru'dur"

KUMRU - "Benimki de Kumru'dur"

İKİSİ - "Fıkırdar kıkırdarız
Bizim işimiz budur".

ANLATICI - Ya bunlar ?

İKİSİ - "Arkadaşlar, meslekten "

SUMRU - "Bu Balatlı Gülbeden"

KUMRU - "Bu pasaklı Despina"

İKİSİ - "Bu da altındış Nurten."

ANLATICI - Bu kadarı da fazla. *(Seyircilere.)* Özür dilerim. Bir yanlışlık oldu herhalde. *(Kızlara)* Burası aile tiyatrosu. Haydi bakayım, başka yere. Aaaa!..

KORO - "Bilmez gibi konuyu
Niye şaştın bu işe
Şehnaz kızın hayatı
Ama o da fahişe".

ANLATICI - Oooo, yooooooooo !

(Müzik yükselir ve birden kesilir.)

ŞEHNAZ - *(Kulisten)* Evet, kahrolayım evet, bana yakıldı bu oyun. *(Girer)* Ben, Şehnaz. Kirloz sokak kedisi. Çöplük güzeli. Sarhoş mezesi. Aşifte, şillik, kaltak. Mecburen sen sakrak. Ummmm!

oynak. Ne anam belli ne babam. Sizin anlayacağınız, çifte kavrulmuş aşk çocuğuyum. Falcı Gülizar büyütmüş beni. Canına rahmet. Tatlı dile kurban, sevgiye hasret yuvarlanıp geldim, tekerlenip gidiyorum. Merhaba anam.

ANLATICI - Yoo, dur, olmaz...

İT HURŞİT - (Girer.) Vay benim Şehnaz'ım, bir tanem.

ŞEHNAZ - (Taklit eder.) Vay Hurşit "abim", söyle "napim" ?

İT HURŞİT - İşimiz mühimdir. Söyle de bizi yalnız bıraksınlar.

ŞEHNAZ - Duydunuz.
(Kızlar çıkarlar.)

İT HURŞİT - (Anlatıcıyı gösterir.) Bu düdük kim ?

ŞEHNAZ - Ne bileyim ? Her işe karışıyor.

İT HURŞİT - Neee ? Bu Galata'nın oyunbazı kim ? Ben! Cambazı ? Ben! Gammazı ? Ben ! Her muma pervane, her cacığa nane, yine ben! Anladın mı kelek? Aaayyyyyyyyyyyt ! (Hamle eder. Anlatıcı, çaresiz kaçar.)

ŞEHNAZ - Hayrola ?

İT HURŞİT - Benim dükkanda bir şarkıcı kadın vardı ya, tutamadım, kaçtı. Yeni bir ötücü kadın bulamadım mı, yandım gitti. Bulamıyorum anam.

ŞEHNAZ - Ee ?

İT HURŞİT - Madam Surpik'in bitli pansiyonunda kart horoz eğlendirmekten bıkmışındır. Dön bana be Şehnaz'ım. Dükkanda yatarsın. Yemen içmen benden. Yalnızlık çekersen, onun da kolayı var, ben ne güne duruyorum ? Değil mi ama ?

ŞEHNAZ - Ben ötmüyorum artık Hurşit.

İT HURŞİT - Naz etme Şehnaz, ocağına düştüm, anla yahu.

ŞEHNAZ - Toriğini çalıştır da asıl sen anla! Yıllarca boğaz tokluğuna anamızı ağlattın. Cümlemizi canlı et pazarında yağmalattın. Keyfiğin kazık attın. Artık maymunun gözü açıldı beyim. Haydi, çevir burnunu batakhanene, yürü, endamını göreyim.

İT HURŞİT - Bir erkek bu lafları yer mi be ?

ŞEHNAZ - Yersen ağabeyciğim.

İT HURŞİT - Gün ola harman ola ! Derini yüzmezsem bana da İt Hurşit demesinler.

ŞEHNAZ - Yüz ağabeyciğim. (Çalkalar.) Sekseen.. Doksaan.. Yüz ! Karada yüz.
Denizde yüz. Havada yüz !..

İT HURŞİT - Bunu yanına koymayacağım.
(Çıkar.)

ŞEHNAZ - Endamını sevsinler. (Kahkaha atar, ters yönden çıkar.)

MÜZİK 3 : ŞARKI
"O Eski Operetler"

ANLATICI - "Ah nerde ah o eski
O kibar operetler
Şairane süetler
O zarif vaziyetler

O fiyonglar, ponponlar
O kabarık jüponlar
Bin düğmeli potinler
Rüzgarlı pelerinler
O nazlı yelpazeler
O verimli tazeler
O ince reveranslar
Hele danslar o danslar
Mazurkalar, polkalar
Çalınlar, fiyakalar
Mandolinler, kemanlar
Ah o evvel zamanlar
O ateşli Baronlar
A o dostlar ah onlar

Ah nerde ah o eski
O kibar operetler
Şairane düetler
O zarif vaziyetler "...

Oysa şimdi Üsküdar'da, köhne bir sokaktayız. Karakol katibi Müştak efendi ile arkadaşı Cavidan bey şöyle bir gelip geçecekler. Bu oyundaki vaziyetler de böyle.

Üsküdar'da
Bir Sokak

(Anlatıcı mahzun bir halde yana geçer. Müştak'la Cavidan girerler.
Cavidan beyin fesi de, elbisesi gibi laciverttir. Bastonlu ve tozluklu.)

MÜŞTAK - Dün, Amirim Recep Efendi bendenizi huzuruna çağırttı. Kızıyla izdi-
vacımızı münasip görmüşler.

ANLATICI – Ah bunlar tam operetçi ama, yazık ki müzikale düşmüşler. Aman aman neyse. Şimdiii.. (Tabelacı Kız geçer : "Zaptiye Amirliği".) İzninizle.

(Çıkacağı kulisten Zaptiye Amiri'nin girdiğini görünce, onurunu koruyarak öbür kulise yollar.)

Galata
Zaptiye
Amirliği

Z. AMİRİ – (Yerini alır.) Koyverin bre İt Hurşit'i, gelsin köftehor! Kimi gammazlayacaksa, gammazlasın!. (İt Hurşit girer, iki bükülmüdü.) Yaklaş!. (Bir adım yaklaşır.) Yaklaş be yahu ! (İki adım yaklaşır.) Dur! İstemem bu kadar samimiyet. (İki adım geri gider.) Tamamdır. Konuş!

İT HURŞİT – İbrikçi başı Hüsamet'in beyin küçük oğlu dün akşam benim dükkana uğradı.

Z. AMİRİ – Ne diyorsun ?

İT HURŞİT – İki kadeh rakı içti.

Z. AMİRİ – Taş yağacak başımıza yahu. Yüreğim sıkışıyor vallahilazim. Vicdanım sızlıyor billahilkerim. Ee, sonra ?

İT HURŞİT – Söylemeğe korkuyorum.

Z. AMİRİ – Sen ha ?

İT HURŞİT – Söylüyorum öyleyse. Benim dükkandan çıkıp Madam Surpik'in pansiyonuna gitti.

Z. AMİRİ – Yani o Surpik Madama, yine eski işine mi dönmüştür ? Konuş !

İT HURŞİT – Evet efendim. Duyduğuma göre, toplamış yine üç beş yelloz kızı başına, temiz osmanlı erkeklerini baştan çıkarıyor.

Z. AMİRİ – İstemem ben muntıkamda böyle ahlaksızlık, namussuzluk.. En iyi Surpik Madama bilir bunu yahu. Bre ben yerim o madamı çiğ çiğ. Söz vermiştir bana. Mahvetmezsem addam değilim more. Niye daha önce haber vermedin, rezil ?

İT HURŞİT – Farkında bile değildim beyim, iki gözüm kucağıma aksın. Çok dikkatli davranıyor bu sefer. Eve parola ile adam alıyor.

Z. AMİRİ – Yaaa . . ? Bre Surpik Madama, benim muntıkamda temiz osmanlı erkeklerini yoldan ve baştan çıkarmak, nedemekmiş, bu akşam göreceksin ! (Seyircilere.) Siz de göreceksiniz. Tamamdır, sen deffol!

CAVİDAN – Müştak bey.. Dahiliye Nezâreti erkanından.

M. SURPİK – *(El sıkır)* Müşerref oldum.

MÜŞTAK – Bayılırimi erkeğin nazikine. Yüreğimi çatırdadır. Oturunuz lütfen.

CAVİDAN – *(Oturur)* Siz de oturun iki gözüm. *(Müştak da oturur.)*

M. SURPİK – Emrediniz Cavidan beyciğim.

CAVİDAN – Efendim, bu, Müştak bey kardeşimin ilk teşebbüsüdür.

M. SURPİK – Ya ?

CAVİDAN – Maksada uygun bir arkadaş seçmenizi istirham edecektim.

M. SURPİK – Ağnadım Cavidan beyciğim. Şu halde Sumru olmaz, bilorsunuz, huy-suzdur. Kumru olmaz, bilorsunuz, hırçındır. Despina hiç olmaz, bilorsunuz, acelecidir.. Bize öyle biri lazım ki şarkı ilen, raks ilen, sohbet ilen.. Buldum! Nasıl da şıp deyi bulamadım. Ah benim ahşap kafam. Şehnaz !

CAVİDAN – Bravo !

M. SURPİK – Ismarlama sanki. O da bayılır erkeğin nazikine. Üstelik Müştak beyimizin yalnız zatı değil, vaziyeti de nazik. *(El çırpır.)* Kızlar !.. *(Sumru ile Kumru girerler. Müştak ayağa kalkar.)* Şehnaz'a haber veriniz, misafiri vardır. Bir de güzel tepsi hazırlayınız.

SUMRU – Peki Madam.

KUMRU – *(Müştak'ın yanağını okşar.)* Bu ne hoş adam ayol.

M. SURPİK – Yapmayınız efendim. *(Kızlar kıkırdayarak çıkarlar.)* Ben bu delilere nezaret edeyim, şimdi gelorum. *(Çıkar.)*

MÜŞTAK – Cavidan, kardeşim, yol yakinken dönelim, ben bu işi neticelendiremiyeceğim.

CAVİDAN – Metin olunuz iki gözüm.

MÜŞTAK – Olmamıyorum.

CAVİDAN – Bir kadeh içince aslan kesilirsiniz efendim, bana itimat buyurun.

MÜŞTAK – İçki de mi içeceğim ? Ah valideciğim ah..

ANLATICI - Şimdi şurada biri tenor, biri bas, şu iki arkadaş şirin bir düet yapsalardı, kötü mü olurdu ? Bas diyecekti ki : (Söyler) "Haydi koş dalgalaraaaaa kooşşş . . "

M. SURPİK - (Girer.) Haydi bakalım Müştak beyciğim.

MÜŞTAK - İki gözüm, siz de gelin !

M. SURPİK - Yok devenin başıdır.

MÜŞTAK - Öyleyse bendenizi burada bekleyin.

CAVİDAN - Merak buyurmayınız efendim, bir yere ezimet etmem.

MÜŞTAK - Allaha emanet olunuz.

CAVİDAN - Muvaffakiyetler temenni ederim.

MÜŞTAK - Bilmukabele efendim. Ah valideciğim ah...

(Müştak'la M. Surpik çıkarlar. Sumru girer, Cavidan'a sarılır; onlar da çıkarlar.)

ANLATICI - Dedğim oldu işte : Dalgalara koştular. Şimdi Şehnaz'ın odası. Gücenmeyin, ben bu bayalığı seyredemeyeceğim.

Şehnaz'ın
Odası

(Bir piriñç yatak. İki iskemle. Bir sehpa. Şehnaz beklemektedir. M. Surpik, Müştak'ı odaya sokar.)

M. SURPİK - İşte her derde deva, keyfe cila, ruha şifa kızım Şehnaz ! Bu da Müştak beydir.

ŞEHNAZ - Ne haber.. (M. Surpik gözlerini açar.) . . sizin ?

M. SURPİK -- Nasılsınız demek istoor.

MÜŞTAK - Teşekkür ederim efendim. Duacınızım.

M. SURPİK - E siz de sorsanıza bakalım iyidir, değildir, nasıldır ?

MÜŞTAK - Nasılsınız efendim ?

- ŞEHNAZ - Bombokum anam !
- M. SURPİK - *(Müştak'ın dehşetini bastırmak için bir yalancı kahkaha atar.)* Göroorsunuz, formundadır. *(Şehnaz'a)* Ka delisin ? *(Müştak'a)* Böyle layubali konuşoor ki rahatlayınız.
(Kumru, içki ve meze tepsisi ile girer. Sehpaya bırakır.)
Kuşlarım, suyunuz ve yeminiz de gelmiştir. Bonşans Müştak beyciğim.
Ah minelaşk...
(M. Surpik ile Kumru çıkarlar.)
- ŞEHNAZ - İçelim, açılalım değil mi ?
- MÜŞTAK - Nasıl tensib edersiniz.
- ŞEHNAZ - Bırak şimdi bu ağızları.
- MÜŞTAK - Efendim ?
- ŞEHNAZ - Acemi ayağına yatıp de benimle dalga geçeceksin ha, aklınca ? Yutar-sam namussuzum. Soyun, dökün de adam gibi eğlenelim bari.
- MÜŞTAK - Şehnaz hanım !.
- ŞEHNAZ - Alay etme benimle, gözünü oyarım.
- MÜŞTAK - Estağfurullah. Alay ettimse, validemin ölüsünü öpeyim.
- ŞEHNAZ - Yani bana, içinden geldiği için mi Şehnaz hanım dedin ?
- MÜŞTAK - Gayet tabii.
- ŞEHNAZ - Ben hanım mıyım ulan ?
- MÜŞTAK - Eyvah. Değil misiniz ?
- ŞEHNAZ - Sen şahiden yavrukuşsun galiba. Hanım değilim ama.
- MÜŞTAK - Yapmayın !
- ŞEHNAZ - . . mis gibi kadını. Vay be. Sonunda bir erkek bana da hanım dedi. Senin yanında dolaşsam, bana hanımefendi bile derler belki de, değil mi anam ?
- MÜŞTAK - Her kadın hanımdır, hanımefendidir.
- ŞEHNAZ - O kadar da sallama !
- MÜŞTAK - *(Bozular.)* Ooo.

ŞEHNAZ – Bozuldun mu hayatım ? Affedersin *(Sarılır, öper. Müştak'ın içi geçer.)*
Ne oldu şekerim ? Aaa, biraz ateşli öpünce havale geldi çocuğa. Ah benim güzelim. Benim gibi bir rezile hanım diyen diline kurban olayım.
Haydi biraz dinlen sen. Ben de içkini hazırlayayım.

(Müştak'ı yavaşça yatağa iter, yatırır.)

Pek te yakışıklıymışın!

M. SURPİK – *(İçeri dalar.)* Mahvolduk Şehnaz ! Ah mahvolduk.

ŞEHNAZ – Rakı mı bitti ?

M. SURPİK – Sen ne doorsun ? Basıldık zo, basıldık.

ŞEHNAZ – Eyvaahh.

(Kapı şiddetle vurulur.)

Z. AMİRİ – *(Sesi)* Surpik Madama, neredesin ? Çık ortaya yoksa kırdırttıracağım her kapıyı ! Surpik Madama, üçe kadar sayacağım! birrrrr.. İkiiii...!

M. SURPİK – Megazasvas.

ŞEHNAZ – Madam Surpik burda. Buyrun !

(Z. Amiri girer.)

Z. AMİRİ – Nerde o ? Hah! *(M. Surpik'in önünde durur. Müştak ve yatak arkasında kalır.)* Bir sıçrattırsın, iki sıçrattırsın, üçüncü de böyle düşersin avucuma. Ulan Madama, kırk satır mı, kırk katır mı? Seç seç al.

M. SURPİK – *(Canını dişine takar.)* Burası namuslu bir pansiyondur Amir efendi.

Z. AMİRİ – Yaa ?

M. SURPİK – Evet efendim.

Z. AMİRİ – *(Şehnaz'ı gösterir.)* Peki, bu ne ?

M. SURPİK – Bu ?

Z. AMİRİ – Bu !

M. SURPİK – Bir taze hanımdır.

Z. AMİRİ – Hanım ha ? Bu ?

ŞEHNAZ – Gayet tabii.

Z. AMİRİ – Sus, dağıttırırım beyinciğini, kaltak !

- ŞEHNAZ - Her kadın hanımdır !..
- Z. AMİRİ - Sus bre !
- ŞEHNAZ - Hanımefendidir ?
- Z. AMİRİ - Şimdi elimden bir kaza çıkarttıracaksın, değse canım yanmaz. Ne arıyor bu karı burda ?
- M. SURPİK - Ben de bunu sormağa gelmiştim buraya. Beyefendinin zevcesi olabilir, hemşiresi olabilir, kerimesi olabilir. Ah tanıştırayım sizi. Dahiliye Nezareti erkanından.. (Z. Amiri, saygıyla döner.) .. Müştak beyefendi!
- (Müştak, dehşet içinde ağır ağır doğrulur.)
- Z. AMİRİ - (Dili tutulmuştur.) . . Müştak beyefendi, ha ?
- M. SURPİK - (Şehnaz'a sevinçle.) Tanımıştır.
- Z. AMİRİ - .. Dahiliye Nezareti erkanından ?
- M. SURPİK - Evet efendim.
- Z. AMİRİ - İstirahat buyuruyordunuz herhalde ?
- M. SURPİK - Mühim adamdır. İşi başından aşkındır. Aradabir kaçamak, hakkıdır. (Şehnaz'a) Kurtuloruz kaliba.
- Z. AMİRİ - (Birden, olanca sesinle.) Ulan Müştak, Allah cezanı versin! Sen de hiç ar, haya, namus, şeref, haysiyet yok mudur ? Utanmıyor musun rezil herif? Herif-i naşerif ? Ben sana yaramazlığa bulaşmayasın dememiş miydim ? Tuu, pis zampare ! (Kadınlara) Deffolun! (Kadınlar kaçarlar) Bu ne mene iştir? Konuş !
- MÜŞTAK - (Doğrulur. Konuşmak ister, sesi çıkmaz.Soluğu duyulur.) Ssssssssssss..
- Z. AMİRİ - Kafi. Fazlası isyandır. İn aşağı bekle beni.
(Müştak süzülüp çıkar.) Kaldırın bre bunları ortalıktan ! (Dekorcular, Şehnaz'ın eşyalarını kaldırırlarken Anlatıcı girer. Z. Amiri'nin bekle-diğini görünce, kulise çark eder. M. Surpik, Şehnaz, Sumru, Kumru, Gülbeden, Despina, Nurten ile Müştak, Cavidan ve Osmanlı Erkekleri sıraya dizilirler. Osmanlı Erkekleri fesleri başlarına, ceketleri kollarında mahcub dururlar. M. Surpik'e) Sen, nezarethaneye ! (Şehnaz'a) Sen de şillik. (Sumru'ya) Sen de yelloz! (Kumru'ya) Sen de şıfıntı! (Gülbeden'e) Sen de nezarethaneye aşifte ! (Despina'ya) Sen de sür-tük. (Nurten'e.) Sen de yosma !. (Müştak'a) Sen şöyle geç iblis, seninle bizzat meşgul olacağım. (Cavidan'a) Sen de nezarethaneye cicibey! Siz de, haydi, çabuk!

(Hepsi çıkarlar. Müştak, boynu büyük bekler.)

Müştak efendi !

MÜŞTAK - Buyrun efendim.

Z. AMİRİ - Sana son bir fırsat daha tanıyacağım

MÜŞTAK - Allah razı olsun efendim.

Z. AMİRİ - Ammavelakin...

MÜŞTAK - Emredin efendim.

Z. AMİRİ - Seni bir daha bu malumalerle görürsem, vallahilazım Sinop kal'asına sürdürtürüm.

MÜŞTAK - Anladım efendim.

Z. AMİRİ - İçki ?

MÜŞTAK - Tövbe.

Z. AMİRİ - Tütün ?

MÜŞTAK - Asla.

Z. AMİRİ - Kumar ?

MÜŞTAK - Kat'a.

Z. AMİRİ - Yalan ?

MÜŞTAK - Zinhar.

Z. AMİRİ - Yaz öyleyse bir fezreke. Madamının pansiyonu mühürlenecek. Erkekleri sabah salıversinler. Karıları bir ay sonra! Çıkalım.
(Çıkarlar. Tabelacı kız geçer : "Nezarethane".)

Nezarethane

(Şehnaz, M. Surpik, Sumru, Kumru ve öteki kızlar tek sıra girer, sessizce otururlar. Biri içini çeker. Yine sessizlik.)

ŞEHNAZ - (Yüksek sesle.) Aaaaaaaah ahhhh !

M. SURPİK - Kalaycı kürüğü gibi ahlıyorsun. Hayra alamet değildir bu. Neyin vardır?

ŞEHNAZ - Ben aşığım galiba Madam.

M. SURPİK - Sen ne doorsun ? Aşık olmaz bize iyi gelmez kızım. Tüü tüüü tü. Kimdir bu herif ?

ŞEHNAZ – Müştak. (M. Surpik'in ağızı açık kalır. Sumru ile Kumru, gülerler.) Niye gülüyorsunuz, şaşkolar ?

M. SURPİK – Doğrudur. İnsan bu cevabı işitincez gülemez, cesed gibi dona kalır.

ŞEHNAZ – İster gülün, ister dona kalın. Aşığım. Seviyorum. Oh canıma değsin. Sefam olsun. Gönlüme sağlık.

M. SURPİK – Ne yaptı da aşık oldun ?

ŞEHNAZ – Hiçbirşey yapmadı. Onun için aşık oldum ya.. Ne saldırdı, ne sulandı, ne bıyık burdu, ne küfretti. Bana "siz" dedi, Allah canımı alsın ki. Söyleyin ulan kaltaklar, hiç hanım diyen oldu mu size ?

SUMRU–
KUMRU – Hayır !

ŞEHNAZ – Buyrun diyen, estağfurullah diyen, rica eden ?

SUMRU–
KUMRU – Hayır !

ŞEHNAZ – Üstelik resim gibi adam. Ben de vuruldum. Var mı bir diyeceğiniz ?
Körkütük, zilzurna, ruh gibi aşığım. Oh be.

MÜZİK 5 : ŞARKI

"Aşığım Oh Be"

ŞEHNAZ – "Körkütük
Zilzurna
Ruh gibi aşığım
Oh be !

Gürül gürül
Delice
Su gibi aşığım
Oh be !

Doludizgin
Dürtnala
Tay gibi aşığım
Oh be !

Kütür kütür
Taptaze
Nar gibi aşığım
Oh be !

Kankırmızı
Sütbeyaz
Mis gibi aşığım
Oh be !

Salkımsaçak
Sereserpe
Rengarenk
Yediveren
Gül gibi aşığım
Oh be!
Oh be!
Oh be!"

(Yerine geçer. Sessizce otururlar.)

ANLATICI – Bu hokkabaz kutusu gibi oyun için söyleyecek çok sözüm var ama, artık susmak zorundayım. Müdüriyet kesin emir verdi: Metin dışına çıkmayacakmışım. Pekâlâ, ben de bundan böyle görevimle yetinirim. Sonucuna katlanırlar. Heh! Heh!
(“Tahdimci” olur.)

Derken
Salıverdiler hepsini
Ay dolunca.
(M. Surpik ve kızlar sahneyi boşaltırlar.)

Ama ne elde var, ne avuçta
Döndüler, dolaştılar
Anladınız
Sonunda İt Hurşit'in ocağına düştüler,
Bayram etti gammaz.
Ve çaresiz ötmeğe başladı Şehnaz.
Şimdi kameralarımızı Hurşit'in meyhanesine çeviriyoruz,
Dilerim bu sefer bir aksilik olmaz.

İt Hurşit'in
Meyhanesi

(Müşteriler, kızlar.. M. Surpik servözlük yapar. Şanoda üç kişilik saz heyeti.. Alkışlar, ıslıklar..)

İT HURŞİT -- (Şehnaz'a) Haydi işbaşına! Sallanma !
(Alkışlar, ıslıklar.. Şehnaz laf atan, yılanan müşterileri tersleyerek şanoya çıkar. Eli belinde, küstah bir tavırla müşterileri süzer.)

I. MÜŞTERİ – Başla artık yavrum !

ŞEHNAZ – Patlamadın ya, babacığım ! (Kahkahalar, ıslıklar.) Uzatın bir kadeh de havamızı bulalım! (Kadehler uzatılır. Birini alır, bir seferde içer, elinin tersi ile ağzını siler.)

SESLER – Yaşa! / Nur ol ! / Afiyet şeker olsun ! / Anam! .

(Müşteri çekinerek içeri girer. Saz başlamıştır. Şehnaz, Müştak'ı görür.)

ŞEHNAZ - Kes! (Saz durur. Şehnaz şanodan atlayıp Müştak'a koşar. Sessizlik. Herkes ikisine döner.) Hayatım, canım, bir tanem, aslanım.

MÜŞTAK - Akşam-ı şerifiniz hayrolsun efendim.

ŞEHNAZ - Otursana anam.

MÜŞTAK - Af dilemek için uğramıştım. Hemen gideceğim. Benim yüzümden bir ay kaldınız içerde.

ŞEHNAZ - Canın sağ olsun güzelim.

İT HURŞİT - Biz beyi ağırlarız. Sen fırla da ötmeğe başla!

1.MÜŞTERİ-- Kim bu kıkuyruk yahu ?

SESLER - Anlayalım ? / Ne oluyor orda ? / Yuuuhhh / ...

ŞEHNAZ - Kes! (Sessizlik. Hurşit'e.) Horozlanayım deme, dağıtırım dükkanını! (Müşterilere.) Bu benim sevdalım, anladınız mı hırdavatlar ? Topunuz bir araya gelseniz, onun fesinin püskülü etmezsiniz. (İtirazlar, ısıklıklar..) Kes ulan ! (Sessizlik.) Kuzum Müştakçığım, çıkalım buradan, şeye gidelim, namuslu hanımların gittiği bir yere götür beni. Ayağını öpeyim. Öyle bir yeri göreyim, razıyım Allah canımı alsın. Ne olur peki de. Ölümü öp!

M. SURPİK - Yanıp tutuşoor, görmoorsun ? Kambur felekten bir gece çalmak istoor, anlamoorsun ? Parayı düşünmeyin! (Hurşit'e.) Sen Sumru ile Kumru'yu çıkar. Biz gidiyoruz. Haydi çocuklarım !
(Şehnaz'la M. Surpik, Müştak'ı aralarına alıp dışarı çıkarlar. Sumru ile Kumru şanoya koşarlar. Saz başlar.)

MÜZİK 6 : KANTO

"Bana Yalan Söyleme Hiç.."

(Şanoda başlarlar kantoya.Müşterilerin arasından geçerek önsahneye gelirler. Ara perde iner. Kanto bitince çekilirler.)

ANLATICI - Şimdi kameralarımızı
1914 yılının en ünlü
Müzikholüne çeviriyoruz
Kristal'e !

Güzel hanımlar
Zarif beyler
Nihayet

Gönlüme göre
Bir vaziyet.

Bağırarak
Beni görünce Şef
"Baron Refik bey
aramızda
bu ne şeref!"

Alkışlar arasında
Yerimi alacağım
Ve dönmeyeceğim
Bu müzikale
Orada kalacağım!

Kristal!
(Ara perde açılmaz.)
Kristal!!
(Ara perde açılmaz.)
Özür dilerim. Kristal!!!

(Tabelacı Kız geçer : "Hayır, Zaptiye Amirliği")

Allahısınmarladık efendim.
(Çekilir. Ara perde açılır.)

Galata
Zaptiye
Amirliği

(Şehnaz, Müştak, M. Surpik ve Kristal'in metredoteli Z. Amirinin karşısında sıralanmış dururlar. Şehnaz ile M. Surpik'in başlarında rükküş şapkalar.)

Z. AMİRİ — Bre Müştak efendi, sen beni delirtirecek misin ? Besa etmemiş miydik yahu seninle ? Durup dururken niye gidersin o süslü batakhaneye? Haydi, şaşırıttın gittin, bu rükküş karıları niye götürürsün ? Kuduracağım vallahilazim. Haydi, götürdün, niye hesabı ödemezsin bre mel'un? Çatlayacağım billahilkerim! Haydi, paran yetmemiştir, memursun, olabilir, niye rezalet çıkarttırırsın bre meş'um ? Bana inad mı ? Soluğum kesiliyor yahu. Konuş bre mecnun !

ŞEHNAZ — Onun bir günahı yok.

Z. AMİRİ — Sus, boğazlarım.

ŞEHNAZ — Biz sürükledik, zorla.

Z. AMİRİ — Salak mıdır bu ?

M. SURPİK - Hayır. Naziktir.

ŞEHNAZ - Efendi gibi yedik, içtik, eğlendik. Hesap geldi.

M. SURPİK - Kristal'de adisyon gelir.

ŞEHNAZ - Madam ödeyecek sanıyorduk. Meğer meteliği yokmuş.

M. SURPİK - Bende para ne gezer artık hey yavrum ? Baktım, için titroor, canın çekoor, "yürüyün" dedim. Bu ismokinli ayı, anlayışlı olsa idi, vak'a çıkmaz idi.

METRDOTEL- (Rümdur.) İste, burda da hakaret.

Z. AMİRİ - Sen konuş ! Ne oldu ?

METRDOTEL- Büyük iskandal oldu. Zaten gözüm hiç tutmamıştı bu kârilari.

ŞEHNAZ - Cart kabakağıt.

M. SURPİK - Karı senin validendir.

Z. AMİRİ - Höööööt! Konuş!

METRDOTEL- "Hemen burayı terk ediniz" dedim...

ŞEHNAZ - Yalan söylüyor anam !

M. SURPİK - Hemi de kuyruklu.

ŞEHNAZ - "Defolun fahişeler!" dedi, Allah canımı alsın.

M. SURPİK - Tam hanımlığa özenmişiz.. Cayetle şık giyinmişiz. Bu ne pespaye hitabettir deyi kızdık helbette.

METRDOTEL- Hadise böyle başladı. İş büyüdü. Kargasalık çıktı. Bendenize tecavüz ettiler, müstereken ve müteselsilen..

Z. AMİRİ - (Müşta'ı gösterir.) Bu da mı ?

METRDOTEL- O zavallının bir suçu yoktur. Bu iki karidan sikayetçiyim, kendim ve müessesem namına.

M. SURPİK - Biz de. Zatınız ve kadınlık namına.

Z. AMİRİ - Tamamdır. Remezan! Murteza ! (İki zaptiye girer.) Alın bu düttürü Leylaları, atın nezarethaneye!. Haydi. (Şehnaz ve M. Surpik, zaptiyelerle çıkarlar.) Sen de uç !

METRDOTEL- Başüstüne pasam.
(Çıkar.)

Z. AMİRİ — Bre Müştak efendi, yine kaldık başbaşa. Ben seninle nasıl başa çıkacağım yahu ? Feleğimi şaşırılmışdır, tövbe estağfurullah.. Bu rezilleri bir daha görmem ihtimali yoktur. İki cihan bir araya gelse, bu iş bitti. Binaenaleyh, seni bir kere daha affediyorum.

MÜŞTAK — Lütfunuz var olsun efendim.

Z. AMİRİ — Ama vallahi, ama billahi, ama tallahi sondur.

MÜŞTAK — Katiyen anladım efendim.

Z. AMİRİ — Yaz öyleyse bir fezleke Galata'da ne kadar batakhane, şüpheli misafirhane, çalgılı meyhane, birahane varsa hepsi külliye ve ebediyyen kapatılacak, bütün malumeler mıntıkam dışına çıkarılacaktır. Surpik Madama ile yanındaki kaltak ta Ankara çölüne sürülecektir. Bu kadardır ol hikayet. Çıkalım.
(Çıkarlar.)

ANLATICI — Güzel hanımlar
Zarif beyler
Buraya kadar seyrettiğimiz
Önoyunmuş meher.

Boşyere üzümü kendimi.

Şimdi sıkı durun
Başlıyor esas oyun !

1 Ağustos 1914
Almanya savaş ilan etti Rusya'ya
İngiltere de
Fırsat bu fırsat
El koydu iki Osmanlı savaş gemisine.
Derken yeni bir haber
İstanbul'u bir daha kaldırdı ayağa :

İki Alman savaş gemisi
Kaçarak
İngiliz filosu'nun önünden
Yaklaşıyordu Türkiye'ye
Gittikçe arayı açarak.
10 Ağustos 1914 günü
Gün batarken
Çanakkale'ye sığındı
Breslav ile Göben.

Altı gün sonra
İstanbul'da olacaktı gemiler.

İki gemimizi yutan devran
İki gemi yollamıştı

Hiç yoktan.
Dosta can kurban
Misafire can feda.

Harekete geçti
Bütün İstanbullular..

(*Tabelacı Kız geçer : "Zaptiye Amirliği"*)

Demek Zaptiye Amirliği. Olsun efendim. Zarar yok. Herşey yeniden başlıyor. O sakillik bitti. Neşe içindeyim.

Galata
Zaptiye
Amirliği

Ve huzurunuzda.. (Z. Amiri girer.) Galata Zaptiye Amiri Recep efendi dostum ve... (Müştak, Sivil Memur ve iki Zaptiye girerler.) maiyeti erkânı !

Z. AMİRİ - Efendi, anlamış olman iktiza ederdi. Bu gizli bir toplantıdır. Hükümet işleri konuşulacaktır. Senin anlayacağın, zevzekliğin alemi yoktur. Haydi işine !

ANLATICI - İşim bu yahu. Başka işte bulamıyorum.

Z. AMİRİ - Remezan !

ANLATICI - Yapma muhterem..

Z. AMİRİ - Murteza !

ANLATICI - Oynamıyorum be.

(*Çıkar.*)

Z. AMİRİ - Ha şöyle, kaldık bizbize. Haber çok mühimdir arkadaşlar. Kendimizi göstertirebileceğimiz bir fırsat geçmiştir elimize. Bize iki gemi hediye eden Alaman dostlarımız, İngilizlere inad, merasimlerle karşılanacak, şehirce ağırılanacaklardır.

SİVİL M. - Feda olsun Alaman dostlara.

Z. AMİRİ - Bize de kıymetli görevler verilmektedir. Oku şunu.

MÜŞTAK - Başüstüne. (Okur.) "... Nizam ve intizama dikkat edilecek.."

Z. AMİRİ - Doğrudur. Bundan böyle nizam ve intizama dikkat edilecektir.

SİVİL M. - Yoksa çok ayıp olur Alamanlara.

Z. AMİRİ - Oku !

- MÜŞTAK - ". . Kaza eseri, karakollara düşecek Alamanlara nazim muamele edilecek."
- Z. AMİRİ - Doğrudur. Bu garibler, Osmanlı mı yahu ? İnsanın kendi adamına muamelesi daha bir candan, daha bir sıkı olur elbet te. Anladın mı Remezan ?
- RAMAZAN - Anladım.
- SİVİL M. - Eskaza karakolumuzu teşrif edecek Alaman misafirimize acaba kahve mi ikram etmeli..
- Z. AMİRİ - Bir kuru kahve ile savılır mı böyle bir misafir ? Sabahsa tiritli paça, akşamsa bumar dolma.
- SİVİL M. - Afiyet olsun Alamanlara.
- Z. AMİRİ - Oku !
- SİVİL M. - Yalnız bir mesele var efendim. Misafirlerimizle nece konuşacağız ?
- Z. AMİRİ - Haaaaaa.. (Bir sessizlik olur.) Bu cahiller bilmez Türkçe. Biz niye bilelim alamanca ? Ne yapacağız şimdi more ? Fırsatı kaçırmışızdır.
- MÜŞTAK - Efendim, bendeniz biraz Almanca bilirim.
- Z. AMİRİ - Eğer yine beni kandırtırıyorsan..
- MÜŞTAK - Haddime mi efendim ?
- Z. AMİRİ - Öyleyse bej de bakayım Almanca.
- MÜŞTAK - Efendim ?
- Z. AMİRİ - Bej yahu, bir ' ki, üç, dört, bej.
- MÜŞTAK - Fünf.
- Z. AMİRİ - .Şey de bakayım.. Karakola düşen bir adama ne denir mesela ?
- RAMAZAN - Ne istiyorsun ulan ?
- Z. AMİRİ - Bre Remezan, zavallı bir Alamana bu lafı niye söyleyesin ? Yüreği zaten gurbette pır pır etmektedir fukaranın.. Az önce ikaz ettim yahu.
- RAMAZAN - Şimdi anladım.
- Z. AMİRİ - Almanca bildiğine yemin et, kapatalım bu işi.
- MÜŞTAK - Ekmek çarpsın ki..

Z. AMİRİ -- Kafi. İnandım. En ağır yemin budur memur için. Şu halde kurtulduk yahu. Oku oğlum. Yoruldunsa bu okusun.

MÜŞTAK -- Okurum efendim.

Z. AMİRİ -- Bin aferin sana Müştak evladım.

MÜŞTAK -- ".. Eğlence yerlerinin fiyatları yükseltmelerine müsaade edilmeyecek.."

Z. AMİRİ -- Şükür rabbime, mıntıkamızda bir tek eğlence yeri kalmamıştır. Bizden rahatı yoktur. Şimdi etrafa bir göz atalım. Bakalım halk ne yapıyor ?

(Çıkarlar.)

Galata'da
Bir
Köşebaşı

(İki kişi uzun tabela ile geçer : "Berlin Berberi". Ters yönden bir başka tabela ile gelirlir: "Hamburg Muhallebicisi". Sonra başka tabelalar sökün eder: "Ren Kasabı", "Göben Yufkacı", "Alaman Kiraathanesi".)

GAZETECİ -- Yazıyor!. Yazıyor!. Osmanlılar müjde!. Breslav ile Göben öbürgün İstanbul'da!. Yazıyor, müjde, yazıyor, müjde, Breslav ile Göben öbürgün İstanbulda!..

(Kalabalık toplanmağa başlar.)

MÜZİK 7 : KORO

a. ".....Alamanlar"

b "Aptal Aptal Konuşma"

1.ADAM -- İngiliz mürebbiyeyi sepetledim. Alaman dadı arıyorum.

1. KORO -- "Beğenecek Alamanlar"

2. ADAM -- Bundan sonra Rus salatasına Alaman salatası diyelim mi ?

1. KORO -- "Sevinecek Alamanlar"

3. ADAM -- O zaman İngiliz tuzuna da Alaman tuzu demeli.

1. KORO -- "Hoşlanacak Alamanlar"

4 ADAM -- Tombul kadınların adı da Alaman Bombası olsun !

1. KORO -- ' Bayılacak Alamanlar"

5. ADAM – *(Bir yükseltiye çıkar.)* Arkadaşlar !. Kardeşler!.. Bu dargün dostluğunu sonsuza kadar unutmamalıyız..

1. KORO – "Oynayacak Alamanlar"

5. ADAM – Unutmayacağız!..

1. KORO – "Çıldırarak Alamanlar"

5. ADAM – Eğer gerekirse, savaştan sonra Alamanlar da bizi çağırınsınlar yardıma. Gider Alamanya'da boğaz tokluğuna çalışır, çöpçülük, bulaşıkçılık, hammallık yapar, bu gönül borcunu öderiz. Ödemez miyiz arkadaşlar ?..

2. KORO – "Aptal aptal konuşma
Geri zekalı Behiç,
Alaman dostlar bizi
Çöpçü yaparlar mı hiç ?"

1. KORO – "Bizi sayar Alamanlar"

2. KORO – "Çıkıp gitsek oraya
Birgün lafın gelişi,
Çiçeklerle karşılar
Her bahnhofta bin kişi."

1. KORO – "Bizi sever Alamanlar"

2. KORO – "Yoksa vize mi koyar
Alaman sanıyorsun,
Öyleyse cahil Behiç
Dost ne, tanı mıyorsun!"

1. KORO – "Bizi kollar Alamanlar".

(Müzik sürerken Z. Amiri, Müştak'la birlikte girer. Alkışlar. 5. Adam iner, yükseltiye Z. Amiri çıkar.)

Z. AMİRİ – Kafi! *(Müzik ve alkış bıçakla kesilmiş gibi durur.)* Hepinize bin aferin! *(Alkışlar.)* Kafi! *(Alkışlar kesilir. Ramazan kalabalığı yaparak ilerler.)* Ne oluyor Remezan ? Hazırlık bitmeden, Alamanlar mı geldi yoksa ? *(Ramazan bir kağıt uzatır.)* Nedir bu? Oku şunu Müştakçığım, evladım, lütfen!

MÜŞTAK – Okuyorum efendim. *(Okur)* ". . Mintikanızda kapatıldığı öğrenilen bütün işyerleri derhal açılacak.."

Z. AMİRİ – Bütün işyerleri ha ?

MÜŞTAK – ". . Mintikanız dışına çıkardığınız bütün hanendelere, sazandelere, çengi ve rakkaselere ve de sair işerbabına yeniden çalışma müsaadesi verilecek.."

Z. AMİRİ - Sair iş erbabına ha ?

MÜŞTAK - ". . Mıntıkamızın hususiyetini, mevzuun hassasiyetini, vaziyetin ehemmiyetini ve şartların vehametini dikkate alarak herşeyle bizzat ve yakinen meşgul olmanızı rica.. "

Z. AMİRİ - Bizzat ve yakinen ha ? Olmaz. Olamaz! *(Başını göğe kaldırır.)* Bre more, sen oynamayacaktın bu oyunu bana! Tövbe estağfurullah. Oldu mu bu şimdi ?

(Başı önünde yükseltiden iner, Müştak'la birlikte uzaklaşırken İt Hurşit ve Kızlar — Şehnaz ve M. Surpik yoktur — sahneye katılırlar.)

İT HURŞİT - Yaşasın!

MÜZİK 8 : KORO

"Yaşasın"

KORO - "Yaşasın, geliyorlar
Haydi edin işbaşı
Yıkayın, temizleyin
Süsleyin dağı, taşı!

Biz önemli değiliz
Katlanınız herşeye
Tek ki ayıp olmasın
Seyyana, ecnebiye!

Hazırlık yapınmak ister
Belki seyirciler de
Alamanlar gelmeden
Haydi kapansın perde!"

Birinci
Perde
Sonu

İKİNCİ PERDE

MÜZİK 9 : SOLO ŞARKI

"Bu ne biçim vazife?"

Galata
Zaptiye
Amirliği

Z. AMİRİ - "Bre Remezan, Murteza
Müştak sen de hakeza
Tutun bütün kapıları
Duyulmasın eskaza !

Akıl vermek üzere
Şehnaz ile Madama
Çıkıp mahpusaneden
Geliyorlar odama!

Olmaz vallahilazim
Billahilkerim günah
Bu ne biçim vazife
Tövbe estağfurullah!"

(Şehnaz ile M. Surpik yorgun ve korkak girerler.)

Z. AMİRİ - (Kendini zorlayarak.) Buyrun bakalım hanımlar!

M. SURPİK - Eyvah..

ŞEHNAZ - .. hanımlar dedi.

M. SURPİK - Demek ki son arzümüzü soracaktır.

Z. AMİRİ - Peşinen haber vereyim, serbestsiniz.

M. SURPİK - Ölüm tarzımızı seçmekte mi ?

Z. AMİRİ - Şaka yapacak hal var mıdır bende yahu? (Bahmadan.) Pansiyonunu da
açabilirsin.

M. SURPİK - Olamaz!!

Z. AMİRİ - Ben de hiç olamaz zannettiriyordum ama hikmet-i hüda ve hükümet, oldu işte.

M. SURPİK - Caymadan kaçalım kızımı. Şu halde müsaadenizle..

Z. AMİRİ - Yooo, olmaz vallahi. Biraz hoşbeş edelim canım, özlemişimdir sizleri.

M. SURPİK - Bizi?

Z. AMİRİ - Hem de nasıl ?

ŞEHNAZ - Bizden birşey istiyorsun galiba ?

Z. AMİRİ - Hay ağzını öpeyim. İyi bildin.

M. SURPİK - .. Ama söylemeorsun ?

Z. AMİRİ - Utanıyorum bre madama !
(Kadınlar bakışirlar.)

M. SURPİK - (Cilvelenir.) Ah seni gidi koca çapkın ah. Demek bir sabrettin, iki sabrettin, üçüncüde kucağımızı düştün ha ?

Z. AMİRİ - Sen ne anladın bre bayat ka tak ?

M. SURPİK - Ben ağnamayacağım da kimi ağnayacaktır? Hemen deşifre etmişim. Ah seni gidi yere bakan yürek yakan hovarda ah.

Z. AMİRİ - Süs, parçalarım billahi. (Yukarı bakar.) Ah more!. Biliyordum.. Yahu ben harama uçkur çözecek addam mıyım? Belki günahdır diye sinematografa gitmiyorum ben. Mesele, maalesef şudur: İstanbul'a iki gemi dolusu Alaman taifesi geliyor.

M. SURPİK - (İş kokusu almıştır.) Ne deorsun ?

Z. AMİRİ - Vazifem, maatteessüf, bu misafirleri usulünce ağırlamak ve aksaksız uğurlamaktır.

M. SURPİK - Haaa. istişare etmek istoorsun bizim ilen müşavir olaraktan..

Z. AMİRİ - Mecburen, evet.

M. SURPİK - Tam benlik iştir. Kabul edoorum.

ŞEHNAZ - Ben yokum anam! Bu işte gücüme giden bir şey var ama ne, çıkaramadım. Şimdi, Ankara'ya yollanmak üzere koğuşuma mı döneyim, yoksa defolup gideyim mi ?

Z. AMİRİ - *(Babacan bir sesle.)* Sen defolup git kızım. *(Şehnaz çıkar.)*

M. SURPİK - Bu fırsat kaçırılacak fırsattır? Delidir bu?

Z. AMİRİ - Yok Madama, senden namusludur, ve de benden cesurdur. Bre takdimci! Gel buaraya !..

ANLATICI - *(Kulisten-)* Oynamıyoruuuum!..

Z. AMİRİ - Remezan!

ANLATICI - *(Kulisten -)* Offffff!

Z. AMİRİ - Murteza!

ANLATICI - *(Girer.)* Tamam, tamam, ne var ?

Z. AMİRİ - Ben bu Şehnaz kadar bile değil miyim yahu? Nezarete gidiyorum, bu vazifeden affımı dileyeceğim. Bağla bakalım şimdi oyunu, nasıl bağlayacaksan? Meydan senindir. *(Seyircilere.)* İşte böyle. Bir kusur ettimse affola! Kalınız sağlıklıca.

(Selam verir, kararlı çıkar.)

M. SURPİK - Kuzum ne oloor ?

ANLATICI - Daha ne olsun, mucize.. Oyunu bana bırakıp gitti zorba.

M. SURPİK - Peki ben ne yapoorum şimdi ?

ANLATICI - Koş, aç pansiyonunu. Kapısına da as bir tabela: Pansiyon Münih.

M. SURPİK - Hay aklınla çok yaşa. Koşoorum.

(Koşarak çıkar.)

ANLATICI - Sırası değil ama
Olsun
Maksat oyun kurtulsun!
Güzel hanımlar
Zarif beyler
Sizlere
Ünlü
Çingene Baron operetinden
Bir arya sunacağım,
Bayılacaksınız.
Maestro!..
(Z. Amiri ve arkasında Müştak girerler.)
Ne oluyor ?

Z. AMİRİ - Ne olacak? Gittim Nezarete, arz-ı hal ettim. Velakin anladım ki canla başla gayret gösterirsem, Zaptiye Başamiri olmam ihtimali çöktür. Böyle bir fırsatı katır bile tepmez yahu. Binaenaleyh dönüp gelmişimdir. Bıraktığım yerden başlayacağım vazifeye. Önce oğlum Müştak efendiyle gizli bir konuşma yapınam iktiza etmektedir. Lütfen ve sü-

ratle defol!

ANLATICI - Senden öyle bir öğ alacağım ki tarihe geçecek... (Çıkar.)

Z. AMİRİ - Haydi oradan alafranga soytarı! Eweet, evladım Müştak efendi!

MÜŞTAK - Buyrun efendim.

Z. AMİRİ - Başımızı kaşıyacak vaktimiz yoktur. Ben derim ki Mualla hanım haftaya Cum'a günü gelsin, münasip midir?

MÜŞTAK - Başüstüne efendim.

Z. AMİRİ - Gelelim ikinci meseleye. Pera Zaptiye Amiri tutmuş bir muallim, verdiriyormuş bütün esnafa Alamanca ders. Herif alacak bin aferin, olacak Başamir. Buna razı gelecek miyiz Müştak, oğlumsun, söyle!

MÜŞTAK - Hiç unuttur muyum efendim?

Z. AMİRİ - Çıkalım!

(Tabelacı Kız geçer: "Pansiyon Münih.")

Pansiyon
Münih

(Şehnaz, Sumru, Kumru ve kızlar beklemekte dirler. M. Surpik, koşarak girer.)

M. SURPIK - Kuzularım! Muallim bey gelmiştir. Sakin olunuz.
(Müştak girer. Kızlar sevinç çığlıkları atarlar.)

MÜŞTAK - Sabah-ı şerifiniz hayrolsun efendim.

ŞEHNAZ - Hayrolsun anam!

SUMRU - Sen nasıl istersen..

KUMRU - .. öyle olsun!

GÜLBEDEN - Yavrum!

DESPİNA - Bu ne nonos adamdır vre.

NURTEN - Al-lah!

MÜŞTAK - Teveccühünüzün minnettarım efendim.

SUMRU - Nur ol

KUMRU - anam!

DESPİNA - Canını sevsinler..

GÜLBEDEN - Cicim!

NURTEN - Maşallah!

ŞEHNAZ - Yeter be, yılışık karılar! Zembereği bozuk görgüsüzler!. Sen benimle gel hayatım. Ne öğreteceksen bana öğret! Ne anlar bunlar senden?

(Şehnaz, Müştak'ı çekip odasına götürürken M.Surpik, Sumru, Kumru ve kızlar çıkarlar.)

Şehnaz'ın
Odası

ŞEHNAZ - (Çeker.) Gel canım..

MÜŞTAK - (Direnilir.) Ama burası yatak odanız.

ŞEHNAZ - (Çeker.) Başka odam yok ki şekerim. Hepsı bu!

MÜŞTAK - (Direnilir.) Olmaz Şehnaz hanım!

ŞEHNAZ - (Çeker.) Zaptiye Amiri sana kızını verecekmiş, doğru mu?

MÜŞTAK - (Direnilir.) Evet efendim.

ŞEHNAZ - (Çeker.) Gördün mü kızı ?

MÜŞTAK - (Direnilir.) Hayır efendim.

ŞEHNAZ - (Çeker.) Ya kaknemin, uyuzun, kokmuşun biriye, na yapacaksın?

MÜŞTAK - (Direnmesi durur.) Hiç aklıma gelmemişti.

ŞEHNAZ - (Çeker. Yatağın üzerine yuvarlanırlar. Şehnaz hahkaha ile gülerek..) Ya düztabansa, ya dişlekse, ya kepçe kulaksa, ya şehla, ya salak, ya bastıbacaksa?

MÜŞTAK - (Arka üstü yatmıştır. Z. Amirinin içeri girdiğini görmez. Şehnaz ağır ağır doğrulurken.) Beni allak bullak ettiniz Şehnaz hanım.. Aklımı çeldiniz.. Yüreğime ateş düşürdünüz.. Ben yandım galiba.. Ah Şehnaz hanım aaaahh.. (Birden Z. Amiri'ni görür, zıplar, hazırola geçer.) Ta ta ta tam Almanca çalışıyorduk..

Z. AMİRİ - Görmedim ben senin gibi addam yahu. Bu malumeye ilan-ı aşk etmek, bana ilan-ı harp etmek demek değil midir? Siz devam edin şimdi Almanca çalışmaya. Elim mahkum. Çünkü, yarın geliyor bu Alamanlar. Ama gün gelecek ben de sizinle Osmanlıca çalışacağım !..

(Z. Amiri çıkar.)

MÜŞTAK - Müsaadenizle.

ŞEHNAZ - *(Müştak uzaklaşırken.)* Şöyle bir ağız tadiyla hiç Almanca çalışmayacak mıyız seninle?

MÜZİK 10 : KORO VE DANS

"Karşılama" (+)

Galata'da
Bir
Meydan

(Şehnaz çıkarken sahne İstanbullular ve Alman tayfalarla dolar.)

KORO - 'Ein, zwei, drei, vier, fünf, sechs, sieben, acht
Gut Morgen, guten Tag, gute Nacht

Wie geht's Dir, vankeschön, bitte sehr,
Bu nedir, das ist Kopf, ne haber?"

ALMANLAR- "Şişkebab, nargile, merhabaa
Kaç para, o mein Gett, çok para"

SATICI - 10 altın!

ALMAN - Çok para.

SATICI - Sultan Mahmut'un kılıcı bu be.

ALMAN - Çok para.

SATICI - Peki, 1 altın!

ALMAN - Danke schön!

SATICI - Babandır.

(Sünnet entarili ve fesli bir Alman girer.)

KORO - "Hiç korkma, çok kolay, so einfach
*(Almanın çevresini alırlar.
Almanın çığılığı yükselir.)*
"Bak oldu da bitti maşallah.."

ŞİŞMAN

KADIN - *(Bir Alman'ın koluna yapıştır.)* Hey kamarot! Ben tıpkı Alman bomba. Var benimle Almanca çalışmak? Haydi kom, kom! *(Alman bir başka kızın koluna girer.)* Kommezen komme be. Kaput ol inşallah.

(+) Sözler "Belle Ami" şarkısına monte edilmiştir.

KORO - "Bu cümbüş hep böyle sürer mi
Yoksa baht gün gelir d'ner mi
Düşünme derinden der-ne
Gidelim Hurşit'in yerine!"

İT HURŞİT - Haydi allgemeinesellschaft, bana gidiyoruz!

(Kalabalık sahneyi neşçyle boşaltırken, M. Surpik, İt Hurşit'i tutar.)

M. SURPİK - Zo bu Şehnaz hiç çalışmoor, kimseye yüz vermoor, odasına kapanmış
oturoor..

İT HURŞİT - Beni de mahvetti. Gelmiyor, ötmüyor.

M. SURPİK - Bunlar bir kaynaşsalar, kız gevşeyecek. Lakin zordur. Ben kıza biraz
kibarlık öğreteyim, sen de adama biraz yırtıklık talim ettir. Anloorsun?

İT HURŞİT - Anlaşıldı tamam, eyvallah madam!
(Hızla çıkar.)

M. SURPİK - (Seslenir.) Şehnaz, nerdesin ?

ŞEHNAZ - (Sesi) Cehennemim dibindeyim. Sana ne ?

M. SURPİK - Ahı dudlu dillim, ne de güzel konuşoorsun.
(Çıkarken, ters yönden İt Hurşit ile Müştak girerler.)

İT HURŞİT - .. İşte böyle beyağabeyciğim.

MÜŞTAK - Nasıl davranmamı tavsiye edersiniz, İt Hurşit Bey ?

İT HURŞİT - Tam erbabına sordun beyağabeyciğim. Bir kere vukuat zaptı tutar gibi
konuşuyorsun ki olmaz. Sen bu uslubla, denize düşüp de imdat çağır-
sın, millet mevlit okuyorsun sanıp amine durur. Dualarla boğulursun.
Bu, bir. İki: Az ve öz konuşacaksın: "Ulan karı, yersin şamarı", "Bana
baksana inek, bu ne biçim börek" gibi. Sonra sen kadınlara siz diyor-
sun ki bu hiç olmaz beyağabeyciğim. Dört kadın bile siz denecek kadar
kalabalık sayılmaz. Sen diyeceksin!

MÜŞTAK - Bir tecrübe edeyim efendim.

İT HURŞİT - Diyelim Şehnaz uzakta, yanına çağırarak istiyorsun. Ne yaparsın?

MÜŞTAK - Yanına gider.

İT HURŞİT - Olmaz beyağabeyciğimi, yaktın erkekliği. Elini uzatıp işaret parmağını
kımıldatacağın.. Bir, 'ki.. Üç fazla olur, yalvarmak manasına gelir ki
mazallalı. Öl daha iyi. Böyle böyle yaptın, geldi ama lafını dinlemiyor.
Söyle bakalım, ne yaparsın ?

MUŞTAK - Herhalde çok kırılırim efendim.

İT HURŞİT - Sen yaldızlı Beykoz bardağı mısın beyağabeyciğim? Erkeksin yahu. Şöyle elinin tersi ile tokatı yapıştırdın mı şıraaakkk diye, mesele boylu boyunca halledilir. Tamam mı?

MUŞTAK - Çok teşekkür ederim İt Hurşit bey. Yine görüşelim efendim.
(Çıkar.)

İT HURŞİT - Dur, gitme, lafı daha yeni koyduk ocağa. Git.. ti bile. Giderse gitsin. Biz de açarız dükkanları, ağırlarız Alamanları. Haydi kamaratlar! Ne ararsan var.. Kebab, şarab, ahbab, mehtab.. Giriş bedava, çıkış marifet. Kürdan bile var şerefsizim.

(Uç-beş Osmanlı gelir.. Tek Alman yoktur.)

Allah Allah, ne oldu hansalara bu akşam ?

M. SURPİK - (Koşarak gelir.) Ka ne olmuştur bu Alamancıklara? Sırta kadem bas-
tılar.

İT HURŞİT - (Karanısar.) Madam, bu iş tamam.

MÜZİK 11 : KORO

"Şimdi sen nerdesin?" (+)

(Kızlar da, üzgün, yerlerini alırlar.)

KORO - "Ey cömert, nazik Hans
Şimdi sen nerdesin
Nerde senin o güzel
Markların.."

Ne güzel öderdin
Öderdin de sonra
giderdin.."

SUMRU - Ne üzülüyoruz ayol ?

KUMRU - Alaman gider, İngiliz gelir!.

KORO - "Ne güzel söyledin
Aferin be, aferin ulan!
N'apalım Almanlar
Gittiyse buradan
Başka misafir
Yollar Yaradan.."

(+) Sözlere "Belle Ami" şarkısına monte edilmiştir.

(Neşelenirler.)

GAZETECİ - (Gülle gibi düşer.)
Yazıyor!
Yazıyor!
Yazıyor!
Breslav ile Göben
Çekip Osmanlı sancağını
Hükümetin haberi yokken
Topa tutmuşlar
Karadenizdeki
Rus limanlarını
Yekten!

İT HURŞİT - Ee, bu ne demek şimdi ?

KORO - Savaş !.
(Trampet sesleri..)
Savaş !.
(Tiz boru sesleri..)
Savaş !..
(Top ve makineli tüfek sesleri yükselir..)

GAZETECİ - Yazıyor.. Yazıyor.. Yazıyor...
(Aynı hızla çıkarken efekt ağır ağır söner.)

RAMAZAN - (Girer.) Toparlanın. Zaptiye Başamiri geliyor.

M. SURPİK - O da kimdir ?
(Z. Amiri, Müştak ve Murtaza girerler. Z. Amirinin üniformasındaki bazı alametler çoğalmıştır.)

Z. AMİRİ - Benimdir elbet te. Çalışan kazanır. Çalışmış kazanmışım Başamirliği.

İT HURŞİT - Allah ömürler versin.

Z. AMİRİ - Bre savaş başlamak üzredir. Cephede silah atluken, burada göbek atmak olur mu? Şamata, curcuna, cümbüş, şenlik sona ermiştir. Allaha şükür. Şimdi beni iyi dinleyin, yosmalar. Madama sen de dinle! İdare, sizler için bir "Ahlak Mektebi" açtı. Parasız yatılıdır. Hepiniz orada toplanacaksınız. Daha ne istersiniz? Dikiş diker, dantela işler, hanımlığa talim edersiniz. Hayırlı ve uğurlu olsun!

SUMRU - Bir biz miyiz ahlaksız, bu koca şehirde ?

Z. AMİRİ - Remezan! Murteza! Götürün bu karıları. Yallah.. (Erkeklerle.) Size de yallah!

(Hepsi çıkar. Geride, Z. Amiri ile Müştak kalır.)

Ee Müştak efendi yine kaldık seninle başbaşa.

MÜŞTAK — Evet efendim.

Z. AMİRİ — Zaptiye nezareti de yaptırmıştır bir tahkikat senin için. Çıkmışın pir ü pak ve sahib—i ahlak. Şu işe bak. Seni de müdür tayin ettiler. Yine kurtuldun elimden ahlaksız herif.

MÜŞTAK — Nereye Müdür olmuşum efendim ?

Z. AMİRİ — Ahlak Mektebine! Çıkalım.

(Çıkıyorlar.)

Ahlak
Mektebi

MÜZİK 12 : SOLO (Reçitatif)

"Büyük oyun.."

(Sumru, Kumru ve kızlar yerlerini alırlar. Hepsi başörtülüdür.)

ŞEHNAZ — "Göbek atmanın daniskasını biliriz
Çiftetellinin âlâsını
Sirtoya biteriz
Bayılırız karşılamaya.

Oynağız
Oyunbazız..

Ama bu Alaman oyunu
Çurak çıkarttı hepimizi.

Bu oyun başka oyun
Bu oyun büyük oyun
Cümlenin yuvasını
Yıkacak bu son oyun.

Ey teniz ve semiz
Osmanlı erkekleri
Bize göz açtırmazken
Bu oyuna nasıl geldiniz?"

M. SURPİK — (Koşarak girer.) Müdür bey geloor..
(Hepsi sürat içinde sıralanırlar. Müştak girer: Sevinç çılgınlıkları.. Şehnaz koşup sarılır.) Susunuz, reca edoorum.. (Şehnaz'ı çekip Müştak'tan koparır.) Hücum taburusun, taarruz kolusun? Sabırlı ol biraz kızım. Senelerce başımızda olacaktır.. Nedir telaşın ? Geç yerine. Buyrun Müdür bey, laf sizin!

MÜŞTAK — (Üstünü başını düzelterek.) Teşekkür ederim Madam. Muhterem hanunlar! (Sumru, Kumru ve kızlar gülerler.) Bu pek nazik vazifeyi, ancak muavenet ve müzaheretinizle ifa edebileceğimi, bervech—i peşin arz etmek zaruretindeyim...

- ŞEHNAZ — Hayatım! Geldin diye sevinçten kalbim duracak. Ama niye hâlâ Almanca konuşyorsun ?
- MÜŞTAK — Efendim ?
- ŞEHNAZ — Ne dedin öyleyse ? Birşey anlamadık.
- MÜŞTAK — Acaba nasıl ifade—yi meram etsem, bilmem ki.
- M. SURPİK — Müdür beyciğim, böyle mühim lafların güme gitmesi yüreğime dokunor. Siz evvela Şehnaz'a anlatsanız, bizden zekavetlidir, o da bize aktarsa, bu mevzuda sizden maharetlidir, mesele kalmaz. Değil mi kızlar? Haydi çıkalım, ders çalışacaklardır.
- ŞEHNAZ — Teşekkür ederim Madam.
- M. SURPİK — *(Fısıldar.)* Unutmayasın. Kibar ol, kibar konuş, kibar sus !
- (M. Surpik, Sumru, Kumru ve kızlar çıkarlar.)*
- ŞEHNAZ — Ha, şey, hava bugünebugün ne kadar hafif ve latif değil mi efendim?
- MÜŞTAK — Buyrun ?
- ŞEHNAZ — Bendeniz böyle limoni ve meyvalı hoş havalara bayılırım.
- MÜŞTAK — Siz benimle alay ediyorsunuz Şehnaz hanım !
- ŞEHNAZ — Senin gibi konuşmağa çalışıyorum hayatım. O kadar da talim ettimdi ama beceremiyorum. *(Bakışır.)* Seni seviyorum, Allah canımı alsın. Yanıp tutuşuyorum. Ölüyorum, bitiyorum, mum gibi eriyorum ulan! İz'anın yoksa, vicdanın da mı yok? Elini tutayım bari, ne olur? Korkma, gözüm kör olsun, birşey yapmam. *(Müştak'ın elini tutar.)*
- MÜŞTAK — Biri görecek Şehnaz hanım.
- ŞEHNAZ — Sen bu Osmanlı hükümetinden de daha safdilsin anam!
- MÜŞTAK — Elimi geri alabilir miyim efendim ?
- ŞEHNAZ — Hayır! Yürü, bahçeye çıkıyoruz. Malum—u âliniz, seyran edeceğiz.. Alemi hayran edeceğiz. Gel!

(Müştak'ı elinden çekerek dışarı çıkarır.)

Galata
Zaptiye
Başamirliği

(Z. Amiri, tekerlekli masasını — ve masasının üzerindeki koltuğunu — iterek girer. Koltuğunu yerleştirir, makamına oturur.)

silsin seni defterinden. Eğer sildirtmezsen defterinden, bak, ne olur söyleyeyim.. Sahiden seviyorsan, için götürmez, yüreğin kaldurmaz. Sürdürtürürüm hergeleyi Yemen'e. Ya yolda ölür, ya varır sıcaktan ölür, ya akrep sokar ölür, ya deveden düşer ölür, ya hasretten ölür, ya deveden düşer ölür, ya hasretten ölür, ya kurşun yer ölür. Ama ölür.. Duydun mu ?

ŞEHNAZ - Duydum.

Z. AMİRİ - Anladın mı ?

ŞEHNAZ - Anladım.

Z. AMİRİ - (*Hurşit'e.*) Bir kulağın içerde olsun.

İT HURŞİT - Su uyur, ben uyumam beyim.

Z. AMİRİ - Haydi.

(*Şehnaz, süngüsü düşmüş çıkar.*)

Masamı al, bir yere çarpıttırmadan ve de kimseye kaptırttırmadan arkam sıra gel. Çıkalım!

(*Çıkar. İt Hurşit masayı ve koltuğu iterek dışarı çıkarır. Tabelacı Kız geçer: "Ahlak Mektebi".*)

Ahlak
Mektebi

(*Şehnaz, M. Surpik, Sumru, Kumru ve kızlar beklemektedirler. Müştak girer.*)

MÜŞTAK - Sabah-ı şerifiniz hayrolsun efendim.

HEPSİ - (*Şehnaz dışındakiler*) Olsun efendim.

MÜŞTAK - Bugünkü dersimiz..

KUMRU - Emret!

MÜŞTAK - .. adab-ı muaşeret.

SUMRU - Oh ne iyi.

M. SURPİK - Ve ne isabet.

MÜŞTAK - Adab-ı muaşeret bir çok bahislere ayrılır.

GÜLBEDEN - Hayret.

MÜŞTAK - Mesela selamlaşmak başlıbaşına bir bahis olup.. Ama siz dinlemiyorsunuz Şehnaz hanım!

Sefiri demiş ki : "Alamanları karşılayıp ağırladınız. Biz dostunuz değil miyiz?" Çıkmasını diye bir siyasi iskandal, Avusturya Alayı da merasimle karşılanacak, şehirce ağırlanacak. Oku son maddeyi!

SİVİL M. - (Okur.) ". . Mıntikanızın hususiyeti.."

Z. AMİRİ - Malum.

SİVİL M. - "mevzuun hassasiyeti.."

Z. AMİRİ - Malum.

SİVİL M. - "vaziyetin ehemmiyeti.."

Z. AMİRİ - Bu dahi malum.

SİVİL M. - "ve şartların vahameti dikkate alınarak herşeyle bizzat ve yakinen meşgul olmanız.."

Z. AMİRİ - Malum ve de kafi! (Bir sessizlik.) Remezan! Ver bu kağıdı Müştak beye. Bilir ne yapacağını. Çıkalım. Masamı !

(Çıkarlar. Ramazanla Murtaza masayla koltuğu taşırlar.)

Ahlak
Mektebi

(Önde M. Surpik, ötekiler arkada sahneye girerler.)

M. SURPİK - Ne oloor ağnamadım. Yine içtima vardır.

SUMRU - Yeni bir ders koydular belki.

KUMRU - (Müştak'ı taklit ederek.) Hanımlar! Yeni dersimizin mevzu-u bahsi, bittabii ahlak..

ŞEHNAZ - Geç yerine şllık. Bir daha onunla alay edersen, ensene kadar yırtarım ağzını!

KUMRU - Bir ilgin kalmadı ki onunla.

ŞEHNAZ - Geç yerine dedim.

KUMRU - (Geçerken) Deli bu.

M. SURPİK - Hemi de zır.

SUMRU - Geliyor !

(Şehnaz dışındakiler, başörtülerini açıp bir daha bağlarlar. Müştak girer. Elinde, Z. Amirinin yolladığı kağıt.)

- MÜŞTAK - Hanımlar! Memnun olacağımız bir haberim var. Mektebimiz tatil edildi. (Şehnaz dışı.dahiler sevinç çılgınlıkları atarlar.) Serbestsiniz. (Yeniden çılgılık atarlar.) İhtisâsınız dahilinde çalışmanıza da müsaade edilmiştir. (Çılgınlıklar bir daha yükselir, giterek azalır. Derin bir sessizlik.)
- ŞEHNAZ - Alamanlar geri mi döndü ?
- MÜŞTAK - Hayır. Avusturyalılar geliyormuş..
- ŞEHNAZ - Onlar gidince, biz yine buraya, değil mi ?
- MÜŞTAK - Bilmiyorum efendim.
- ŞEHNAZ - Bunları bilmem ama ben burada kalıyorum anam !
- M. SURPİK - Yooo!
- SUMRU - Ben de kalıyorum.
- NURTEN - Öyleyse ben de.
- GÜLBEDEN - Ben de.
- DESPİNA - Ben de.
- KUMRU - Ben de kalıyorum be.
- M. SURPİK - Sermayesiz ticaret olur? Mecburen ben de kalorum.
- ŞEHNAZ - Hanım hanımek olmamızı istemiyor muydunuz ? Olduk işte. Başardınız. Sevinin! Biz burada dantela işleyeceğiz, yufka açacağız, fincan oyunu oynayacağız. Tamam mı ?
- MÜŞTAK - Tamam efendim.
(Müştak, selamlar, çıkar.)
- ŞEHNAZ - Beni dinleyin. Kendimizi kandırmayalım. İki gün dayanır, sonra çözü-
lürüz.
- M. SURPİK - Lafın doğrusu budur da ne diye..
- ŞEHNAZ - Bana bir fırsat tanıyın. Görülecek bir hesabım var. Lütfen!
- ÖTEKİLER - Hay hay efendim.
- ŞEHNAZ - Sağ olun kızlar !

MÜZİK 13 : KORO (Vals)

"Şu Bizim Nemçeliler"

(Sahne kalabalıkla dolmağa başlarırken, tabelalar geçirilir: "Viyana Şehercisi", "Maui Tuna Hamamı", "Tirol İşkembecisi", "Vals Dönercisi".. Biraz sonra Z. Amiri, Sivil Memur, Ramazan ve Murtaza da girerler.)

KORO – "Kardeşler, hemşeriler
Vals ederek geliyor
Şu bizim Nemçeliler..

Rugan çizmeleriyle
Geliyor Nemçeliler
Şekerlemeleriyle..

Kaçırılmaz bu sahne
Operet oldu herşey
Ey Takdimci gelsene.."

(Müştak girer, Z. Amirine telaşla birşeyler söyler.)

Z. AMİRİ – Neeeeeeeeeeee ?

(Müzik ve hareketler donar.)

MÜŞTAK – Evet efendim, böyle söylediler.

Z. AMİRİ – Yahu tam Müdür Muavini olmam ihtimali varken, ne demektir bu? Ben bu karıları çitür çitür yerim bre. Vay bozguncular!. Vay isyankârlar!. Vay ahlaksızlar vay!... Yürüyün!...

(Sahne boşalırken, Anlatıcı ihtiyatla girer.)

ANLATICI – *(Fısıltıyla)* Nasıl katılayım oyuna? Bir saattir düşünüyorum! Nasıl bir numara yapayım da alayım öcümü, göstereyim şu zorbaya gücümü! Sonunda buldum. Pis tuluatçıyı bir operet numarasıyla yeneceğim. Birazdan şahit olacaksınız. Bu defa mutlaka bayılacaksınız!

Psssssssssssss...

(Ayaklarının ucuna basarak çekilir.)

Ahlak
Mektebi

(Bir yandan Z. Amiri, Müştak, Sivil Memur, Ramazan, Murtaza ve İt Hurşit girerler; öte yandan Şehnaz, M.Surplık, Sumru, Kumru ve kızlar. Karşılıklı dururlar.)

Z. AMİRİ – Siz beni delirttirmek için mi birdenbire namus erbabı kesildiniz yahu? Bre buyrun, serbestsiniz!

- ŞEHNAZ - Biz hayatımızdan memnunuz efendim.
- Z. AMİRİ - Memnun musunuz ?
- ŞEHNAZ - Efet efendim.
- Z. AMİRİ - Oynama Şehnaz benimle.
- ŞEHNAZ - Ne haddime efendim?
- Z. AMİRİ - Sahiden hanımmış gibi konuşuyor bu yahu.
- ŞEHNAZ - Sayenizde, hanım hanımcık yaşıyoruz burada.
- Z. AMİRİ - Allah Allah.. Bakın hanımlar, hanımefendiler, üzmeyin beni, rica ediyorum, kırmayın şu kuşçuk kalbimi canım. Yapmayın lütfen!
- ŞEHNAZ - Yalnız konuşabilir miyiz ?
- Z. AMİRİ - Nasıl yani ?
- ŞEHNAZ - Yalnız siz ve biz. *(Erkekleri gösterir.)* Bunlar çıksınlar!
- Z. AMİRİ - Tabii evladım, derhal! Çıkın dışarı yahu, ne işiniz vardır zaten burada? Yallah. *(Erkekler çıkarlar.)* Buyur yavrum!
- ŞEHNAZ - Yarın akşam gelir, bizimle yer, içer, eğlenirseniz, biz de şarkı söyler, göbek atar, pasımızı sileriz..
- Z. AMİRİ - Ben mi sizinle yiyip, içip eğleneceğim ?
- HEPSİ - Evet efendim.
- Z. AMİRİ - Siz deli misiniz yahu ?
- HEPSİ - Hayır efendim.
- Z. AMİRİ - *(Göğe)* Bre more, bu da mı vardı defterimde ?
- ŞEHNAZ - Yoksa bizden hayır beklemeyin. Kararlıyız. Çıkmayacağız.
- Z. AMİRİ - Kararlısınız ha ?
- HEPSİ - Evet efendim.
- Z. AMİRİ - Öyleyse, lanet olsun, peki be! Bu fedakarlığımı tarih yazacaktır elbet te.
- HEPSİ - Elbet te efendim.
- Z. AMİRİ - Yarın akşam ha?

ŞEHNAZ - Yarın akşam.

Z. AMİRİ - Bir şartım vardır. Aman Müştak duymasın !

HEPSİ - Hay hay efendim.

(Şehnaz ve ötekiler coşku içinde dışarı çıkarlar. Müştak girer.)

MÜŞTAK - Efendim!

Z. AMİRİ - Ne vardır ?

MÜŞTAK - Sırası değil ama arz etmek zorundayım. Validem yarın akşam ziyaretinize gelip gelemeyeceğini soruyor. Yarın Cuma da.

Z. AMİRİ - Yoo, yarın akşam olmaz, hiç olmaz. Çok mühim, çok mahrem bir işim vardır. Müdür Muavini olabilmem, yarın akşama bağlıdır. Öbür akşam bekleriz. Çıkalım!

(Z. Amiri ile Müştak bir yandan çıkarken, öbür yandan da Şehnaz ile M. Surpik, İt Hurşit'i iki kolundan çekerek girerler.)

İT HURŞİT - Ne istiyorsunuz benden ?

ŞEHNAZ - Korknu: !

M. SURPİK - Çok kolay bir iştir. Tam senliktir. Birine bir laf yetiştireceksin.

ŞEHNAZ - Gammazlık edeceksin yani.

İT HURŞİT - O kolay da.. adını koyalım. Değil mi anam ?

M. SURPİK - Bir altın !

İT HURŞİT - İki altın verin, anamı babama gammazlayayım.

ŞEHNAZ - Peki ulan.

İT HURŞİT - Anlaştık. Sizin için canım feda zaten.

MÜZİK 14 : ŞEHNAZ LONGA

(1. Müziğin tekrarı.)

(Kızlar hazırlık yaparlar: Örtaya bir meze tepsisi, çevresine üç alçak hasır iskenle, arkaya ayaklı bir askı, sağ kulisin önüne süslü bir paravan.. Hareketler ve kahkahalar müzikle uyumlu. Sahne boşalır, müzik biter. Sessizlik.)

- M. SURPİK - *(Sesi duyulur.)* Buyrunuz efendim.
*(Z. Amiri, M. Surpik ve Şehnaz girerler. Şehnaz'ın üzerinde çarpıcı
brr giysi.)*
- Z. AMİRİ - Oooooo. . .
- ŞEHNAZ - Şöyle buyrun efendim.
- Z. AMİRİ - Vay vay vay...
- M. SURPİK - Oturmaz mısınız ?
- Z. AMİRİ - Oturayım. *(Oturur.)* Bunlar nedir ?
- M. SURPİK - *(Soluna oturur.)* Meze.
- Z. AMİRİ - Allah Allah.. *(Şehnaz bir kadeh rakı uzatır.)* Bu ?
- M. SURPİK - İçkilerin şahıdır ki içeni şahbaz yapar. Rakıdır yani.
- Z. AMİRİ - *(Göğsü.)* Ah more! *(İçer, gözleri yerinden uğrar.)*
- M. SURPİK - Afiyet olsun !
- Z. AMİRİ - Aman yahu !
- ŞEHNAZ - Bize tavrınızdan daha acı olamaz.
- Z. AMİRİ - Gel de bu lafı yut. *(İçer.)* Allaaaah!
- M. SURPİK - Fesinizi alayım. *(Alır, askıya takar.)*
- ŞEHNAZ - Yakanızı açmaz mısınız? Rahatlırsınız.
- Z. AMİRİ - Açayım ya.. Bunaldım zaten.
- M. SURPİK - Başlayalım mı ?
- Z. AMİRİ - Neye ?
- ŞEHNAZ - Eğlenceye !
- Z. AMİRİ - Eğleniyoruz ya. Başka nasıl eğlenilir? Dünyadan haberim yoktur
bre. Başlayalım! *(İçer.)*
- M. SURPİK - *(Ellerini çırpar.)* Kızlar !..

MÜZİK 15 : DANS

"İstanbul'da Son Cümbüş.."

(Müzikle birlikte kızlar sahneyi doldururlar. Gözalcı giysiler. Canlı sıcak bir dans. M. Surpik, ikide bir Z. Amiri'ne içki sunar. Z. Amiri ceketini çıkarır, Şehnaz askıya asar. Bu sırada İt Hurşit, Müştak, Sivil Memur, Ramazan ve Murtaza girerler ve selam dururlar. Zaptiye Nazırı gelir! Z. Amiri'ni izlerler. Z. Amiri sahroşlamıştır. Sumru ve Kumru ile oyuna kalkar. Arada bir nara da atar. Zaptiye Nazırı paravanın önüne çıkar. Öteki erkekler de. Müzik durur.)

Z. AMİRİ - Saz niye sustu bre fıstıklar, ballıbademler, şekerpareler? Niye durdunuz bre civcivler? Gelin bakayım kanatlarımın altına! Ne salakmışım yahu ben bunca yıldır. Cennetin göbek taşında yatmak varmış da bilememişim bre. Bundan böyle her gece ya hey!

ZAPTİYE NAZIRI - (Sakin.) Recep efendi.

Z. AMİRİ - (Öfkeyle) Ne vardır? (Döner. Zaptiye Nazırını ve ötekileri görünce sendeler, selam durmağa çalışır, beceremez.) Zaptiye Nazırı Hazretleri! Emrediniz efendim. Çocuklarla.. Avusturyaca çalışıyorduk.. Geldiniz. Hoşgeldiniz!

ZAPTİYE NAZIRI - Ulan Recep. Allah cezası versin! Sen de hiç ar, haya, namus, şeref, haysiyet yok mudur? Utanmıyor musun rezil herif? Herif-i naşerif! Biraz daha yüzlükçe bir makam için bu kadar alçalmağa değer mi? Konuş?

Z. AMİRİ - (Sesi çıkmaz, soluğu duyulur.) Sssssssssss....

ZAPTİYE NAZIRI - Kafi. Fazlası isyandır. Söyle bakalım. Sinop Kal'asını mı tercih edersin, Ankara Çölünü mü, Yoksa Yemen'i mi ?

Z. AMİRİ - Aaaahhhh...

ZAPTİYE NAZIRI - Ramazan !

RAMAZAN - Buyrun !

ZAPTİYE NAZIRI - Murtaza!

MURTAZA - Buyrun !

ZAPTİYE NAZIRI - Alın bu keratayı, atın nezarete. Kararımı orada beklesin. Yallah!

(Z. Amiri, iki yanında Ramazan'la Murtaza çıkar.)

İsteyin kameralar. Bitti bütün numaralar. Güzel hanımlar, zarif beyler.. (Gözlüğünü ve sakalını çıkarır.) Siz sağ ben selamet, aldım öcümü nihayet. Başlasın final!.

M. SURPİK — Olamaz! Aşıklar birbirine kavuşmadan ne bir operet biter, ne bir müzikal. Ayıptır, yazıktır, yanlışdır..

ŞEHNAZ — Aldırma Madam! Aşkmış, sevdymiş, bunlar hoş laflar. Evlenmek için denk olmalı taraflar. Hayatın raconu bu, anam. Yoksa birinden biri okkannın altına gider. Muhabbette de böyle, siyasette de. Sahiden güzel hanımlar, ciddeten zarif beyler! Haydi gidin sıcak evinize, bakın keyfinize. Müzik !..

MÜZİK 16 : KORO

"Final şarkısı.."

Oyunun
Sonu